

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219
Praha 9

Doručeno elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem na emailovou adresu podatelna@ctu.cz.

dne / date 30. 4. 2015

věc / re **Veřejná konzultace k návrhu Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz.**

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI:

Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÉHO SUBJEKTU:

T-Mobile Czech Republic a.s.
Tomíčková 2144/1
149 00 Praha 4

IČ:

649 49 681

Kontaktní osoba:

Mgr. Alice Selby, LL.M
Senior manažer regulace
mobil: +420 603 423126
e-mail: alice.selby@t-mobile.cz

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ:

připomínky neobsahují důvěrné informace, ani informace tvořící předmět obchodního tajemství společnosti T-Mobile Czech Republic a.s.

Jméno a příjmení, funkce oprávněné osoby:

Mgr. Alice Selby, LL.M
Senior manažer regulace

Úvod

T-Mobile Czech Republic a.s. (dále „T-Mobile“) vítá možnost uplatnit své připomínky a komentáře k návrhu Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz (dále pouze „návrh Vyhlášení“).

Připomínky jsou rozděleny do dvou částí. V první části T-Mobile předkládá připomínky a návrhy k jednotlivým ustanovením návrhu Vyhlášení. Ve druhé jsou pak předloženy připomínky obecného charakteru, které do značné míry navazují a odkazují na stanovisko T-Mobile k dokumentu Základní principy výběrového řízení na udělení práv k využívání rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 3600-3800 MHz, předložené Českému telekomunikačnímu úřadu v květnu 2014, neboť argumenty v něm předložené jsou stále platné.

1. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU VYHLÁŠENÍ

1.1. K bodu 2.2. a 6.1. návrhu Vyhlášení

1.1.1. Opodstatněnost nastavení spektrálních limitů

V kapitole 2.2. Zajištění efektivního využívání kmitočtového spektra Český telekomunikační úřad (dále také „Úřad“) předpokládá, že: *„Vzhledem k současnému spektrálnímu vybavení Stávajících operátorů Úřad předpokládá, že rozsah rádiových kmitočtů, které jsou předmětem tohoto Výběrového řízení, přesahující spektrální limit stanovený pro Stávající operátory v kapitole 6.1 Vyhlášení, nebude po podstatnou část doby trvání přidělu nezbytný pro rozvoj mobilních sítí Současných operátorů. Měly by tudíž být přiděleny Žadatelům, kteří rádiové kmitočty ve výše uvedených mobilních kmitočtových pásmech nejsou oprávněni využívat. Úřad výslovně uvádí, že při nastavení spektrálních limitů v tomto Výběrovém řízení vzal v potaz nastavení spektrálních limitů v podmínkách Výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů k zajištění veřejné komunikační sítě v pásmech 1800 a 2600 MHz vyhlášeného dne XX. xxxxx 2015, jakož i skutečnost, že přiděly rádiových kmitočtů případně získané na základě uvedeného výběrového řízení nebudou mít vliv na spektrální limity v tomto Výběrovém řízení.“* Z tohoto důvodu pak následně Úřad v části 6.1 stanovuje maximální spektrální limit pro Stávající operátory 40 MHz a pro ostatní operátory maximální spektrální limit 80MHz.

Domníváme se, že výše uvedená úvaha je postavena na mylném předpokladu, a sice že pásmo 3,7 GHz je substitutem již přidělených frekvenčních pásem. S tímto nemůže společnost T-Mobile souhlasit, neboť:

- Nejvhodnější využití pásma 3,7 GHz (ale také spodního sousedícího pásma - tedy 3,5 GHz) je širokopásmová náhrada fixního připojení umožňující poskytování velmi kvalitních datových služeb. Ve střednědobém horizontu je toto pásmo z pohledu užití klíčovým LTE pásmem pro městské oblasti a small cell řešení s velkou pásmovou šířkou a vysokou datovou propustností a pro jejich backhaulování.
- Podstatnou skutečností je, že Stávající mobilní operátoři takový druh služby **neprovozují**.
- Naopak až 40% domácností v současnosti využívá nějaký druh širokopásmového FWA připojení, zpravidla pomocí lokálního ISP.
- Díky použité technologii není v současné době možné kombinovat jednoduše 3,7GHz pásma s ostatními LTE pásmy, a ani v budoucnosti neočekáváme změnu z důvodů rozdílných technologických požadavků mobilní sítě a FWA (např. externí antény).

- V tomto je pásmu k dispozici nadprůměrné množství spektra, toto spektrum je navíc označováno za jedno z nejperspektivnějších pásem pro rozvoj bezdrátových širokopásmových služeb.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že limitace množství spektra pro stávající operátory **nemá žádné technické ani regulační opodstatnění.**

Návrh T-Mobile:

T-Mobile požaduje, aby Úřad v návrhu Vyhlášení vypustil podmínku maximálního spektrálního limitu pro Stávající operátory a umožnil tak plnohodnotnou a férovou soutěž o jedno z nejperspektivnějších frekvenčních pásem pro IMT služby.

1.1.2. Spektrální limit pouze v případě předložení žádostí pouze Stávajícími operátory.

Máme za to, že v předchozím bodě byla vysvětlena neopodstatněnost existence maximálního spektrálního limitu pro Stávající operátory. Pokud však Úřad shledá ponechání maximálního spektrálního limitu pro Stávající operátory ve výši 40 MHz za opodstatněné, návrh Vyhlášení neřeší situaci, kdy by došlo k předložení žádostí o udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pouze Stávajícími operátory. Jak bude poté naloženo s maximálním spektrálním limitem pro Stávající operátory?

Návrh T-Mobile:

Pokud by nebyla akceptována připomínka ad. 1.1.1 výše, T-Mobile navrhuje, aby byl návrh Vyhlášení v části 6.1 v samém závěru doplněn o větu:

„V případě, že Žadatelé budou pouze Stávající operátory, maximální spektrální limit pro tyto operátory stanovený ve výši 40MHz se zvyšuje na 80MHz.“

1.2. K bodu 7.3 návrhu Vyhlášení – Technologie a služby, pro něž budou práva k využívání rádiových kmitočtů udělena

Úřad v této části navrhuje princip technologické neutrality ve vztahu k technologiím, které budou používány pro poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací s využitím těchto kmitočtů.

T-Mobile je názoru, že nelze opomíjet harmonizační snahy pro toto pásmo, které probíhají nejen na evropské úrovni, ale také v rámci ITU. Toto pásmo je dlouhodobě označováno za pásmo perspektivní pro využívání IMT technologiemi pro poskytování širokopásmových mobilních služeb. Tomu odpovídá řada doporučení CEPT, např. <http://www.cept.org/ecc/groups/ecc/cpg/client/introduction/report-of-the-second-conference-preparatory-meeting-for-wrc15-%28cpm15-2%29-%2823th-march-%E2%80%932nd-april-2015%29> či agenda Světové radiokomunikační konference 2015, bod 1. 1., kde pásmo 3400-3800 MHz je navrženo pro alokaci pro IMT služby. Také Plán využití rádiového spektra ČR dedikuje toto pásmo harmonizačním záměrem právě pro využívání IMT službami. Z těchto důvodů se domníváme, že návrh Vyhlášení musí respektovat tento regulační trend.

Návrh T-Mobile:

Text prvního odstavce se v samém úvodu doplňuje o větu:

„Úřad stanovuje využívání kmitočtového pásma, které je předmětem tohoto Výběrové řízení, pro služby elektronických komunikací IMT. V tomto smyslu přistoupí Úřad ke změně Plánu využití rádiového spektra ČR“.

1.3. K bodu 7.4 návrhu Vyhlášení – Podmínky účelného využívání rádiových kmitočtů

1.3.1. Rozvojová kritéria

Samotné rozdělení rozvojových kritérií dle množství spektra, které držitel získá v této aukci, nedává žádný opodstatněný smysl. Větší množství spektra dává operátorům šanci na diferenciaci na úrovni služeb, neměla by být rozhodným faktorem pro stanovení rozdílných kritérií pro pokrytí území a obyvatel.

1.3.2. Definice pokrytí obce

Definice pokrytí obce, kterým se dle návrhu Vyhlášení rozumí provozování „alespoň jedné základnové stanice s platným IO umístěné v katastrálním území této obce“, se jeví přinejmenším jako neopodstatněná co do ekonomické náročnosti budování sítě. Z pohledu poskytování služeb elektronických komunikací není relevantní, kde je příslušná základnová stanice umístěna. Jedna základnová stanice zpravidla obsluhuje více obcí, a naopak řadu obcí nelze pokrýt jen jednou základnovou stanicí. Proto by v prvním případě byla výstavba neefektivní a ve druhém případě by nebyl splněn účel podmínky.

Takto nastavená definice nerespektuje obecné principy budování pokrytí a generuje **nepřiměřené** a ničím **opodstatněné** náklady nejen na budování základnových stanic, ale rovněž na vybudování příslušné kapacity backhau.

Návrh T-Mobile:

T-Mobile navrhuje stanovení jedné úrovně rozvojových kritérií na str. 16 návrhu Vyhlášení, a to jak pro držitele 40MHz, tak pro držitele 80MHz.

K definici pokrytí obce T-Mobile navrhuje **vypuštění** tohoto odstavce na str. 16 návrhu Vyhlášení:

„Pokrytím obce stanovené velikosti se rozumí provozování alespoň jedné základnové stanice s platným IO dle kapitoly 7.2 Vyhlášení umístěné v katastrálním území této obce využívající rádiové kmitočty získané v tomto Výběrovém řízení, které tvoří část veřejné sítě elektronických komunikací.“

Definice pokrytí obce tedy bude spočívat v dostupnosti služby elektronických komunikací na katastrálním území této obce tak, jak je definováno v následujícím textu návrhu Vyhlášení.

1.4. K bodu 7.6. návrhu Vyhlášení – Změna, pozbytí platnosti, přechod, převod a pronájem přidělu rádiových kmitočtů

Tato část návrhu Vyhlášení upravuje podmínky pro změnu, pozbytí platnosti, přechodu, převodu a pronájmu přidělu rádiových kmitočtů, přičemž některé podmínky, konkrétně podmínky 2. Odstavce, jsou platné pouze pro převod přidělu rádiových kmitočtů.

Toto T-Mobile považuje za přinejmenším velmi nesystémové a snadno zneužitelné. Ve svém důsledku by pak právě využití institutu pronájmu přidělu rádiových kmitočtů prolomilo stanovené maximální spektrální limity stanovené v kapitole 6.1 návrhu Vyhlášení a takové limity by tímto ztratily fakticky smysl.

Dále si dovoluujeme upozornit, že pronájem přidělu rádiových kmitočtů upravuje §19a zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, jehož uvedení v návrhu Vyhlášení chybí.

Návrh T-Mobile:

První odstavec této části návrhu Vyhlášení navrhuje doplnit takto (tučně zvýrazněno):

„Změna, pozbytí platnosti, přechod, převod a pronájem přidělu rádiových kmitočtů jsou upraveny v ustanoveních § **19a**, 22a, 22c, 22d a 23 Zákona.“

Druhý odstavec této části návrhu Vyhlášení se doplňuje takto (tučně zvýrazněno):

„Aby případným převodem **či pronájmem** přidělu rádiových kmitočtů nebyla narušena hospodářská soutěž.....“

1.5. K bodu 7.7 návrhu Vyhlášení – Doba platnosti přidělu rádiových kmitočtů

S odkazem na využití tohoto spektra uvedené v bodě 1.1.1, a dále s odkazem na objektivní skutečnost, že efektivní technologie pro rozvoj těchto sítí nejsou dosud plně rozvinuty, musí doba platnosti přidělu odrážet zjevnou disproporci v tomto, tedy povinnost rozvoje sítí bezprostředně po skončení aukce na straně jedné a nedostatečná rozvinutost technologického řešení těchto sítí.

Návrh T-Mobile:

Odstavec této části návrhu Vyhlášení se mění takto:

„Přiděly rádiových kmitočtů, které jsou předmětem Výběrového řízení, budou uděleny s platností do 31. prosince 2035.“

1.6. K bodu 7.9 návrhu Vyhlášení – Závazek velkoobchodní nabídky

ČTÚ ve svém návrhu Vyhlášení předpokládá, že se aukce zúčastní kromě Stávajících operátorů rovněž další subjekty. Novým zájemcům o spektrum návrh Vyhlášení dokonce vyhrazuje zvýhodněné podmínky pro jejich účast ve výběrovém řízení. Závazek velkoobchodní nabídky považujeme obecně za nepřiměřený a ničím opodstatněný. Ve svém důsledku především snižuje hodnotu spektra pro Stávající operátory a vytváří příležitost pro spekulativní jednání těch operátorů či poskytovatelů služeb, kteří nechtějí nést riziko investic do infrastruktury.

Dle benchmarku podmínek výběrových řízení pro toto pásmo v jiných evropských zemích není stanovení závazku velkoobchodní nabídky obvyklé (viz. např. Slovensko).

Návrh T-Mobile:

Kapitola 7.9 se z návrhu Vyhlášení celá vypouští.

1.7. Ke kapitole 14. návrhu Vyhlášení – Seznam definic a zkratk

Definice „Stávající operátor“ se v návrhu Vyhlášení opírá pouze o skutečnost, zda je žadatel držitelem kmitočtů v pásmu 800, 900, 1800, 2100, 2600 MHz. Jsme přesvědčeni, že takto formulovaná definice je nepostačující, neboť nezabrání nepřiměřenému hromadění spektra ve skupině majetkově propojených osob.

K tomuto můžeme uvést zcela konkrétní příklad. Společnost Cetin, která vznikne odštěpením od společnosti O2, by dle této definice nebyla Stávajícím operátorem a nevztahoval by se tedy na ni maximální spektrální limit 40MHz, neboť držitelem dosavadních přidělů kmitočtů v předmětných pásmech zůstává společnost O2.

Výhradním uživatelem těchto kmitočtů, pravděpodobně na základě pronájmu, však bude právě společnost Cetin. Bez změny definice Stávajícího operátora by společnost Cetin měla přístup k naprosto exkluzivnímu množství spektra na trhu v ČR, což by v důsledku znamenalo podstatné porušení soutěže a bylo tedy přímo v rozporu s cíly výběrového řízení.

Návrh T-Mobile:

Návrh Vyhlášení se v této části mění takto:

„Stávající operátor – právnická nebo fyzická osoba, která je k poslednímu dni lhůty pro podání Žádostí stanovené v kapitole 8.4 Vyhlášení držitelem přidělu rádiových kmitočtů v pásmu 800, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 nebo 2600 MHz nebo právnická nebo fyzická osoba, která je majetkově propojená s držitelem přidělu rádiových kmitočtů v pásmu 800, 900, 1800, 2100 nebo 2600 MHz.

2. OBECNÁ STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU VYHLÁŠENÍ.

Na žádost Úřadu předložil T-Mobile v květnu 2013 své stanovisko k dokumentu Základní principy výběrového řízení na udělení práv k využívání rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 3600-3800 MHz. Při formulování tohoto stanoviska vycházel T-Mobile z předložených skutečností, které zůstávají i nadále platné a relevantní. Proto považujeme za nutné je na tomto místě připomenout:

- Především se jedná o skutečnost, že, byť je pásmo 3.7 GHz považováno za jedno z nejperspektivnějších pásem pro využití IMT službami, není v praxi s rozvojem sítí v tomto pásmu větší technologická zkušenost. V současné době došlo ke komerčnímu spuštění LTE TDD sítí v tomto spektru v Evropě jen v několika málo zemích, přičemž masovější použití tohoto pásma se v Evropě předpokládá v časovém horizontu 2018-2020. Z pohledu koncového uživatele je rovněž důležitá nabídka koncových zařízení, které by byly schopny využívat toto frekvenční pásmo. Pro toto pásmo je nabídka takových zařízení v současné době celosvětově značně limitovaná.
- Vzhledem k výše uvedenému a také ke skutečnosti, že v České republice se teprve velmi nedávno završila po všech stránkách velmi náročná aukce roku 2013, ve které nebyl projeven zájem o podobné TDD spektrum (2600MHz) žádným operátorem včetně ISP ani dalších alternativních operátorů, je společnost T-Mobile názoru, že aukce dalšího spektra je z hlediska časování stále příliš unáhlená.
- Ideální využití spektra v pásmu 3,7 GHz je v kombinaci s přilehlým pásmem pod tímto spektrem, tedy s pásmem 3400-3600 MHz. Využití celého pásma 3400-3800 Mhz by bylo bezesporu prospěšné i za cenu toho, že by se aukce o několik let zpozdila.
- Již několikrát T-Mobile, ale také ostatní operátoři, deklarovali nepochybnou skutečnost, že při rozhodování o účasti na výběrovém řízení za účelem udělení práv k využívání kmitočtů hraje podstatnou roli znalost všech poplatků za získání či využívání těchto kmitočtů. Bohužel k tomuto bodu musíme jen konstatovat, že nadále pro operátory v České republice přetrvává absolutní nejistota o budoucím vývoji výše ročních poplatků za využívání kmitočtů, neboť návrh změny nařízení vlády, kterým se stanovují poplatky za využívání čísel a kmitočtů, nebyl dosud novelizován. Domníváme se, že by bylo vhodné konzultovat návrh Vyhlášení až poté, co bude zcela zřejmá výše ročních poplatků za využívání kmitočtů v pásmu 3,7 GHz.

Stanovisko společnosti T-Mobile k návrhu Vyhlášení:

Z výše uvedených skutečností žádá tímto společnost T-Mobile Český telekomunikační úřad, aby ustoupil od záměru připravit a nejpozději v roce 2016 vyhlásit výběrové řízení na udělení práv k využívání rádiových kmitočtů v pásmu 3600-3800 MHz, tento svůj záměr odložil o 2-3 roky, a to alespoň do doby, kdy:

1. bude celosvětově větší technologická zkušenost s budováním sítí elektronických komunikací v diskutovaném a přilehlém pásmu, a využívání tohoto spektra bude skutečně efektivní,
2. bude zaručeno využívání sítí elektronických komunikací v těchto pásmech existencí větší nabídky koncových zařízení,
3. operátoři v České republice budou disponovat volnou kapacitou pro rozvoj sítí v tomto pásmu,
4. pásmo 3400-3600 MHz bude k dispozici právě pro rozvoj IMT služeb
5. a proběhne revize poplatkové politiky pro diskutované pásmo.

A dále, protože není jasný výsledek revize poplatkové politiky pro toto diskutované pásmo, TMCZ požaduje, aby byla provedena ještě jedna konzultace poté, co změna nařízení o poplatcích za využívání čísel a kmitočtů nabude právní moci.

V úctě,

Mgr. Alice Selby, LL.M.
senior manažer regulace